

POSTANOWIENIE

8 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 8 listopada 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.J.

z udziałem S.J.

o podział majątku wspólnego,

na skutek skargi kasacyjnej S.J.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z 14 września 2023 r., VII Ca 402/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od S.J. na rzecz M.J. kwotę 5400 (pieść tysięcy czterysta) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia S.J. do dnia zapłaty tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

(R.N.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 12 kwietnia 2023 r. Sąd Rejonowy w Koszalinie ustalił skład majątku wspólnego wnioskodawczyni M.J. i uczestnika postępowania S.J. w sposób bliżej opisany w sentencji oraz określił, że majątek wspólny ma łączną wartość 833 206,45 zł (pkt I), oddalił wnioski i roszczenia wnioskodawczyni w pozostałym zakresie (pkt II), oddalił wnioski i roszczenia uczestnika w pozostałym zakresie (pkt III), umorzył postępowanie w zakresie wniosków i roszczeń cofniętych

przez strony w toku postępowania (pkt IV), dokonał podziału majątku wspólnego stron w ten sposób, że składniki bliżej opisane w sentencji o łącznej wartości 198 395,25 zł przyznał na wyłączną własność wnioskodawczyni, zaś pozostałe składniki o łącznej wartości 634 811,20 zł przyznał na wyłączną własność uczestnikowi postępowania (pkt V) oraz zasądził od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę 218.207,97 zł tytułem spłaty udziału w majątku wspólnym - płatną w terminie sześciu miesięcy od daty uprawomocnienia się postanowienia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności (pkt VI).

Postanowieniem z 14 września 2023 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie oddalił apelację wnioskodawczyni oraz apelację uczestnika.

Od tego orzeczenia skargę kasacyjną wniósł uczestnik postępowania. Formułując wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Podał, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna i istnieje konieczność ustalenia, czy Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w sposób właściwy ustalił skład majątku wspólnego stron zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c. w zw. z art. 684 k.p.c. Sąd drugiej instancji całkowicie pominął wskazywane i poparte dowodami z dokumentów okoliczności dotyczące prowadzenia rachunku bankowego przez uczestnika postępowania wspólnie z synem uczestnika postępowania, co jest niezgodne z art. 51 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe i doprowadziło do nieprawidłowego ustalenia zarówno składu majątku wspólnego jak i jego wartości.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawczyni wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania oraz zapewniać jednolitość orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest

dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny.

W przepisach kodeksu postępowania cywilnego skarga kasacyjna została ukształtowana jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić swoje twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego lub procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, Nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob.

postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić "na pierwszy rzut oka", bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Skarga kasacyjna wniesiona w sprawie niniejszej nie spełnia tego kryterium. W istocie uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest ściśle związane z podstawami kasacyjnymi, które opierają się na zarzutach dotyczących ustaleń faktycznych i oceny materiału dowodowego.

Uszło uwagi skarżącego, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi przez sądy *meriti* ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi, stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji, polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W ocenie Sądu Najwyższego skarżący dąży do weryfikacji trafności rozstrzygnięcia Sądów obu instancji, w szczególności ustaleń faktycznych, które jednakże nie mogą stanowić podstawy kasacyjnej z uwagi na zakaz, zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c.

W okolicznościach sprawy niniejszej nie stwierdzono kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego przyjęcie skargi do rozpoznania ze względów publicznoprawnych.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.). O kosztach Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7, § 4 ust. 1 pkt 8 oraz § 10 ust. 4 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

(R.N.)

[ał]